

ABONAMENTUL:

CU	Un an	780 L
	3 luni	400 L
	1 lună	200 L
	1 lună	75 L

Redacția și administrația Arad
Bulev. Regina
Maria 12. Etaj I.

Tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Minoritarii să fie:

Cetățeni — totai

minoritari pe urmă

G. Tătărescu

Director: AL. CONSTANTINESCU

Apare zilnic sub conducerea unui comitet.

Arad, 3 Iulie 1927.

Oul lui Columb: Moștenirea dlui Goga

— Dl Tătărescu și problema minoritară —

Arad, 3 Iulie.

La Cluj, în unul din multele dsale momente de frumoasă inspirație, dl G. Tătărescu, a format zilele aceste cu o precizie ciceroniană sinteza problemei minorităților din România.

„Cetățeni întâi, minoritari pe urmă!” — a spus subsecretarul dela interne.

Șarada oului columbic, care a încurcat în tragic și ridicol pe mulți din antecesorii dsale, a fost deslegată astfel în chipul singur ingenios și pentru conformarea tuturor.

Dacă nu recapitulăm decât pagina proaspătă încă a experiențelor dlui Goga și tot avem în fața noastră un trist material documentar.

Se știe că dl Goga nu acorda decât mult zece minute pentru cele mai complexe și capitale din problemele consolidării statului. Presumția sa bătea întreaga terminologie a patologiei. Dacă printr-o minune i s'ar fi arătat însuș bunul Dumnezeu cu intenții poavăitoare, dl Goga, nu mă îndoiesc, ar fi sosit pe un ton protector și molcomitor:

— Lasă, moșulică, stă!

Scriptorul acestor rânduri s'a ales nu odată cu aceasta impresie în apropierea dsale.

Dar dl Goga își păstrează o veche meteahnă, devenită azi organică. Spleenul dsale pentru blazoanele împăjurate, pentru coroanele septicorne și un cult ciudat (despre care se va vorbi în alt șir de chestiuni) pentru ambianța aristocrației ungurești, nu mai e un secret nici pentru cei mai puțin intimi ai fostului ministru de interne.

Aleanul atmosferei din epoca cea clasică a literaturii maghiare i s'a pogorît în suflet încă pe băncile școlii. La universitate, apoi, traducătorul lui Petofi și Madach a fost chiar premiat de Petofi Tarsasag, împărțându-se pentru vecie din taina profundelor înțimități ale geniului finugoric. Fără să osândesc, ba chiar apreciind la justa valoare meritele artistice ale dlui Goga în acest domeniu aparte, am totuși convingerea că dacă în lunga și sbru ciumată dsale carieră de agitator, vizionar și poet al nației, n'a așternut nici o judecată protivnică și nici un atac dușmănos, direct la adresa unguirilor aici, în împrejurările arătate trebuie căutat stătoricul motiv.

Faptul că dl Goga și a găsit raiul pământesc în castelul lui Ady e atât de concludent, încât bogatul capital respectiv, în istoria noastră din urmă, va trebui scris în scurtă vreme.

Mulți din oamenii zilelor de azi și cu atât mai mulți cei din vechiul regat, ne fiind în posesia informațiilor de acest caracter, n'au putut în

telege nici sorgintea și nici stimulenții politice de frâu liber și generală destrăbălare pe câmpul preocupărilor minoritare sub regimul averescan.

Dar chestiunea e o chestiune permanentă de toate zilele. Deocamdată ne mărginim la atât și punem oamenilor echilibrați la inimă să facă singuri paralela între cele două regimuri.

Nu în tratatele de pace, dar în sufletul românesc este dat largul în destulor pentru deslegarea problemei minoritare, cu bunătate, dar cu demnitate și cu păzirea neștirbită a rostului pentru care nația românească în tinde după atâtea veacuri ale stăpânirii de sine o mână prietenoasă celei mai neimpăcate uri.

Problema minoritară încetează de-a mai fi de rândul șaradelor. Cu vernul actual cu ușurința cunoscutului gest anecdotic a fixat oul columbic în figura lui de stabilitate. Și făcând această tranșantă operație, reprezentantul guvernului face tuturor elementelor bineintenționate din această țară un blând avertisment cuprins în constatările ce urmează:

— În calea — spune dl Tătărescu, *statorniciei definitivei raporturi de încredere reciprocă și de prietenie între populația majoritară și minoritățile etnice, pe lângă atâtea dificultăți firești, lăstate moștenire de trecut, s'a așezat artificial și blocul creiat azi. Politica de izolare practică de partidele minoritare și a cărei primejdie am pus o de, atâtea ori în evidență, își găsește o nouă confirmare.*

Blocul acesta sporește șirul destul de lung al greșelilor conducătorilor minoritari și deservește cauza minorităților fără a servi nici unul din interesele Statului nostru.

Personal socotesc, totuși, aceste greșeli bine venite, căci ele grăbesc trezirea reacțiunilor firești.

Acelea au și început.

Formarea noului partid reformist maghiar este cea dintâi din aceste reacțiuni; dar străfundul maseelor minoritare maghiare și germane, nu vor întârzia să apară și altele.

Se deschide un interesant proces politic în care e bine să nu ne amestecăm.

Este de nădăduit, totuși, ca reprezentanții de toate nuanțele ai minorităților noastre, să păsească, după alegeri, la practicarea unei sincere politici de conciliere și apropiere, inspirându-se din interesele Statului român, care sunt și interesele lor proprii și călăuzindu-se de singura lozincă ce trebuie să adopte: „cetățeni întâi, minoritari pe urmă!”

Ion Montani.

Propaganda urii celor slabi

Maestatea Sa, iubitul nostru rege, pe care Dumnezeu să ni-L țină încă mulți ani sănătos, a dovedit încă odată că este cel mai înțelept cel mai patriot și cel mai iubitor de neam. Dovedea afirmațiilor de mai sus ne-o întărește dorința M. S. când a cerut ca toate partidele politice să înceteze certurile, frecările și frământările, cari numai pe placul dușmanilor interni și externi pot fi!

Ce bine ar fi fost, dacă toți L ar fi înțeles și L ar fi ascultat.

Ce bine ar fi fost, dacă partidele politice s'ar fi înțeles între ele și s'ar fi repartizat județele în număr proporțional fiecărui partid. Dar iată, că în loc de această înțelegere și în loc de a se urma sfatul regesc, ziarul „Patria” în numărul 111 din 24 Iunie, publică un interviu al dlui Maniu, care probabil supărat ca văcarul pe sat, pentru nereușita pertractărilor; se năpustește asupra partidului Liberal, cu fel de fel de injurii: „hoți de urne!”, „spoliatori ai bogățiilor țării”, etc.

Apoi, este cel puțin o îndrăzneală, ca să nu i zicem obrăsnicie, să nu vezi bărna din ochiul tău și să vezi numai tandăra din altuia! Este cel puțin curezanță, să nu i zicem tot obrăsnicie, să faci pe alții hoți și spoliatori, când de picioarele tale atârână ca o ghiulea, isprăvile Consiliului Dirigent, din vremuri nu prea îndepărtate.

Este o cutezanță temerară, când partidul Național Tărănesc, partidul negației permanente, îndrăznește, să se măsoare cu partidul Liberal: cel mai mare și cel mai disciplinat partid politic.

În loc, ca partidul Național Tărănesc, un biet pigmeu, cu un trecut numai de negație și de permanente pertractări, să fie mândru că i s'a făcut propuneri de colaborare de către chiar partidul Liberal, are îndrăzneala să ceară un tratament dela egal la egal cu cel mai puternic și cel mai rânduit partid, cu acela care are cel mai glorios trecut: cu Partidul Național Liberal!

S'a dovedit din pertractările cari au urmat, că nu chestiunile mari ale țării și ale neamului preocupau partidul Național Tărănesc, ci interesele personale ale conducătorilor și partizanilor lor. Pentru aceste interese personale au cerut număr mare de locuri în Parlament și scaune de miniștri, în loc să pună și ei umărul și să vină în ajutorul rezolvării chestiunilor mari și grele ale țării și ale neamului nostru.

Propaganda electorală se face de către partizanii partidului Național Tărănesc, înjurând ca la ușa cortului partidului Liberal și pe conducătorii lui, bărbați distinși și mari ai neamului nostru; bărbați, încercați, cari au trecut prin multe și mari vitregii ale timpurilor și cari au știut să salveze țara și neamul în cele mai grele situații și impasuri necrezute de trecut.

Să ne arate și partidul Național Tărănesc, ce a făcut el și partizanii lui, pentru țară și neam! Să facă propagandă, dar propagandă cinstită, fără a înjura pe alții. Să facă propagandă electorală, dar nu o propagandă ținând discursuri incendiare, agitând masele și făcând demagogie, contra cărui sistem de propagandă, autoritățile sunt în cel mai legitim drept, a lua energice măsuri, să împiedice aceste desmășări bolnăvicioase.

Sfichiuri...

Deraieri

Nu știu cum am putea numi altfel situația creiată în partidul ce urmasse cântul feciorului dela Rășinari, cântul de pe coardele... dictatoiale. C'a fost o deraiere de miterea lui dela guvern, nu ne îndoim. Dar ce se petrece acum e mai interesant.

Leaderul fost la interne — cu gânduri caracteristice fostilor cântăreți — vrea să dea o lovitură de... partid spre a se face șef. Și cum partidului său de până acum nu-i mai poate spune „al poporului” s'a gândit să facă unul „național creștin” la care să grupeze și pe dezidenții ligiști.

Și atunci ține te politică... Să mai cuze un evreu să zică ceva. Cântărețul pătimirii noastre va ști să riposteze. Oare, în excesul naționalismului său — percut un timp și lară regăsit — nu va relua lira mucegăită? Va putea intona arii ca de pildă: „A fost odată un dictator”, „Epilog gohist”. La noi sunt deraieri... politice. etc.

Din surse sigure suntem informați că dl V. Goldiș ex-ministru din timpul guvernării de tristă memorie a averescanilor, văzând situația înjosită a partidului în care se află, a cerut dlui Maniu printr'o scrisoare, să-i fie milă de el și să-l primească în partidul național, declarând că în el s'a născut și în el vrea să moară ca simplu soldat, fără nici o pretenție.

Halal politică!...

Papistas

Băncile Populare și Partidul Liberal

Opera mult agitată și speculată de partidul național-tărănist a băncilor populare și a cooperativeelor sâsești a fost începută încă de acum 30 ani de câți-va membri ai partidului liberal în județul Gorj din Oltenia.

Ea a fost desvoltată și organizată tot de guvernele liberale și în special de dl ministru I. G. Duca așa că, de geaba se bate cu pumnii în piept dl I. Mihalache că va aduce lucru nou în țară. Lucrul nou, îl știe bine și dsa, e vechi de tot și chiar dsa a învățat știința cooperatiei tot dela guvernele liberale pe când era învățator în Topolovenii din Mușcel și conducător al băncii populare și cooperativei din comuna dsate.

E bine ca toți sătenii din județul Aradului și mai ales din câteva comune cum sunt... să știe că țărăniștii când i-a învățat să facă bănci populare și cooperative și-au însușit ideile și organizația date de partidul liberal și le-au dat ca ale lor.

Azi când a venit la putere chiar partidul care le-a înființat și organizat, să fie sigură populația județului Arad că desvoltarea băncilor populare și a cooperativei nu va întârzia să ia avânt și în aceste ținuturi dela marginea de vest a țării spre folosul păturei românești atât de prigonită și sărăcită de domnia maghiară.

I. D.

Votați lista partidului Național-Liberal care
poartă semnul I linia dreaptă

Nu călătoriți

la băile scumpe. când și în această localitate primiți același tratament cu baie de

Acid carbonic
sulfur și sare
hidroterapie

:: Cercetați deci ::

Baia Simay

Personal excelent. Abonaților
reducere

54

La 39

Bufetul Cinema

Malul Mureșului

se mănâncă

—: efin și bine

Funcționarii publici au 20% reducere

Cele mai gustoase mâncări
calde și reci, beuturi excelente
se capătă în Restaurantul și
Berăria

DREHER

Abonați primesc deosebite condițiuni. 0000 61

Piața Avram Iancu Nr. 17,

Cinema „MALUL MUREȘULUI”

1927 VI/3-4 38

Lăutarul din Florența

în rolul principal
CONRADT VEIT și ELISABETH BERGMER

Orașul și județul Arad

Intruniri politice

Intâmplări

• Si hotul cu noroc si polițistul la fel. Aseară dl dr. I. Crizer, medic dentist, traversa spațiul dintre cafe noua Orășenească și Berăria Kanya.

Un dibaci hoț de buzunare, pe nesimțite șterpeli din buzunarul hainelor doctorului un ceas de aur de mare valoare.

La așa meșter hoț, desigur trebuia un meșter polițist.

Deci dl Traian Iancu ablușef al urmărilor de pe lângă Prefectura Poliției Arad, luă afacerea pe mână.

Astăzi la orele 9 dimineața ceasornicul a reîntriat în buzunarul păgubașului și hoțul a intrat la pușcărie.

Se numește Gheorghe Cizmaș și este vechi „măseriaș” și cunoscut client al „hotelurilor” polițienești.

• Alt comunist cefarist. Funcționarul Milovan Nicolae din stația Arad, s'a îmbătat aseară și în această stare a crezut că lucrul cel mai bun de făcut e propaganda comunistă.

Profitând de împrejurarea că în compania sa se aflau mai mulți cefariști, a început să și desvolte programul și să desfășure șirul ideilor, cari duc spre raiul bolșevic.

A fost dus la poliție și probabil la răcoare va medita că și în acest fel cit program sunt unele puncte negre și obscure cari te pun — la umbră.

În tot cazul superiorilor numitului le ar reveni datoria să controleze activitatea acestor elemente, cu atât mai mult, cu cât suntem informați că nu mărul lor nu se reduce numai la Milovan Nicolae.

• Se atrage din nou atențiunea șoferilor și proprietarilor de automobile asupra vechii ordonanțe a Prefecturii Poliției Arad, care regulează viteza de circulație în raza orașului. Abuzurile de viteză vor fi în viitor aspru pedepsite, ridicându-se delictenților și carnetele de conducători ai mașinilor cu tracțiune mecanică de ori ce fel.

Cetățeni,

nu vă lăsați ademeniți de promisiunile celor nechemați. Judecați bine pe toți cei cari vin în mijlocul vostru și veți vedea că cei candidați pe lista Partidului Național-Liberal nu promit decât ceea ce se poate realiza.

Votați deci lista acestui partid :

votați I linia dreaptă

Sebiș

Po-tul de jandarmi Sebiș a prins alaltăieri seara pe locuitorii Antonie Tornea și Ion Baba din acea comună, împărțind manifeste incendiarie șapirografierte.

Supuși primelor cercetări numiții au declarat că manifestele le au fost date de un agent comunist din Arad.

Cu actele dresate propagandiștii (mai propriu nebuni) au fost înaintați parchetului local.

Autoritățile cercetează proveniența acestor manifeste. Arestarea autorilor lor se dă ca iminentă.

Covăsinț

Spre a se vedea popularitatea pe care o au național-țărăniștii dam publicității o dare de seamă primită din Covăsinț, unde în ziua de 29 Iunie pionierii demagogiei intenționau să ție o intrunire. Pregătirile au fost nu i vorbă foarte active, că n'au fost rodnice — e altă căciulă. Astfel agenții electorali inv. Terebenț și Dârlea, au colindat tot satul trâmbițând »marele» eveniment, și îndemnând lumea să participe la adunare. Fără efect însă. Dnii St. C. Pop și I. Groșoreanu inv. în Gașă, s'au văzut siliți să vorbească în pustiu. Ce păcat. N'au avut pe cine ațâța și promite. Semn că s'a cam săturat lumea de promisiuni. Și știți care a fost rezultatul acestei propagande electorale sau mai bine zis agitații? În același timp vre o 200 de țărani s'au înscris în Partidul Liberal! Vreți un semn mai bun, d'or cari ba teți apa în piuă?

Vineri în ziua de 1 I lie, harnicul și neobositul preiect al județului Arad, dl I. Georgescu d'nd și acum dovada că nu nesocotește nevoile sâtenilor a descins în comuna noastră unde în înțelegere cu consiliul comunal și fruntașii țărani, a hotărât continuarea operei de refacere și întărire, întreruptă

Pompierii din Radna

Suntem informați, că în Radna există un corp de pompieri în care se află români și șvabi. Lucrul de crezut.

Ceace nu ne vine a crede este că atât românii cât și șvabi recrutați în acest corp sunt comandați în ungurește.

Da, domnilor, și-acum după 9 ani dela unire limba românească nu se învrednicește de atâta stimă și de atâta atențiune.

De ce? Că doar românește s'a comandat și atunci când armata română a intrat în Budapesta în scopuri cunoscut.

Numai pompierii din Radna nu înțeleg aceasta limbă? Ori nu știu în ce țară se găsește! Dacă da, atunci de ce la ziua Domnului pompierii au defilat la comanda dată în ungurește?

De ce? Iertați ne dacă suntem atât de curioși!

Dela Adunarea eparhială a Aradului

Cuvânt pentru pacea din Biserică

rostit de: Dr. Gh. Ciubandă

Vă rog, Prea Sfințite d. Episcop și On. Adunare eparhială, să mi îngăduiți câteva cuvinte la cele spuse de antevorbitorul meu. A existat și există aici, cum se vede, o controversă pe tema alegerilor pentru aceasta adunare eparhială, că alegerile ad-că ar fi fost influențate din afară, în mod neiertat. Un grup de câțiva deputați eparhiali, cu apartinență politică în partidul liberal, au dat eri un memoriu, cerând măsuri pentru constatarea și pedepsirea ingerințelor niertate ale administrației politice „averescane”.

Azi, On. Adunare eparhială a și luat, în unanimitate, hotărîrea, de a se trimite un comisar al adunării eparhiale, pentru a săvârși o anchetă cu caracter informativ asupra afirmatelor abuzuri administrative. Ca președinte al comisiei speciale ce ați delegat ieri în aceasta chestiune, țin să vă mulțumesc pentru onoarea ce ni-ați făcut nouă, comisiei aceleia, când și aici ați primit cu unanimitate propunerea

noastră pentru anchetare. Dar nu mă pot opri la atâta, cel puțin eu unul deoarece din rostul institutului meu prieten antevorbitor, care a accentuat aici și calitatea sa de jurisconsult eparhial, deci apărător din oficiu al legalității, am auzit, cu toții și lucruri cari, așa cred, nu pot rămânea fără răspuns.

D Sa a fixat niște premise, pe cari eu le primesc pentru a trage câteva concluziuni. Ne spusese adevărat despre candidările mirenești pentru județul Arad, că s'au făcut dintr'o consfătuire de mireni; — că în jurul acestor candidări s'au adus recriminări administrației politice averescane de către oameni ai partidului liberal, iar acum, drept răspuns, li-se reproșează acestora ingerințele ilicite în alegerile pentru sinodul eparhial din 1924.

Eu, rețin constatările de mai sus, făcute de antevorbitorul meu, că regretabilele neînțelegeri de afară sunt

aduse aici, în acest sanctuar, făcându-se, pe temă bisericească, reproșuri dela un partid la celalt...

P. Sf. Voastră și On. Adunare, Vă rog să mă credeți, că în expunerea mea voi căuta să fiu cât mai obiectiv și scurt și deaceia Vă rog să binevoiți a mă asculta și pe mine.

Dacă am ajuns până la ci cnirile pe cari le cunoaștem, avem să facem două lucruri: să căutăm pricina relelor din jurul alegerilor eparhiale și chipul cum să le prevenim pentru viitor.

Pricina ciocnirilor de acum eu o reduc la greșala inițială, săvârșită nu numai cu prilejul candidărilor pentru sinodul eparhial din urmă și dela 1924, ci și de mai nainte chiar, când oficialitatea noastră bisericească a s'apat din mână îndrumarea într'o măsură oarecare, a alegerilor sinodale.

Bisericiani mai bătrâni ni o spun, că după inactivitatea Statutului nostru organic, episcopul — cel puțin așa era la Arad, — ținea cu sfetnicii săi din centru și cu protopopii, consfătuiri, din cari se fixau candidările, atât cele clericale cât și cele mirenești. Rar se întâmpla să se facă altfel alegerile sinodale de odinioară, și sinodali erau ast-

fel bine aleși, iar sinoadele eparhiale erau ferite de crize ca cele din zilele noastre. Dar, dela o vreme încoace, acest bun obicei care nu vătămă principiul constituțional al alegerii, — obiceiul conferențelor mixte de candidare a fost înlocuit cu unele conciliabile. Într'o vreme ajunsesem până acolo, că chiar noi, cei din Consistor, nu știam cu toții: cine face candidările. Oficialitatea, astfel, a scăpat din mână cărmă, iar candidările au început a se face după alte orientări, chiar după oarecare interese din afară de biserică. Urmarea a fost apoi, că, golurile, produse de lipsa conferențelor mixte de candidare diriguite de autoritatea bisericească odinioară, au fost ocupate de influințe lătrualnice. În chipul acesta s'a făcut mai ușor că, sub regimul ungar, biserică a putut fi terorizată prin candidări susținute de administrația politică ungurească, iar acum, că, sub regim românesc care ne garantează de altfel deplina libertate bisericească, am avut, de două ori după o altă, alegeri eparhiale, influențate de interese de partid politic și de administrația politică, și controverse pe această temă în adunarea eparhială.

(Va urma)

Un nou partid politic

— Furtuna care amenință din nou pe Național Tărăniști —

Furtuna deslănțuită în primăvara acestui an în rândurile Naționalilor — grupul Grigoraș Filipescu — ca și în acela a Tărăniștilor — masa țărănilor și muncitorilor a d. rului N. Lupu se pare că nu s'a potolit definitiv și vuet de noui desrădăcinări, se aud apoi piindu se.

Deslănțuitorul, de data asta este unul din afara rândurilor fuzioneate, este însuși fostul zeu dela Interne, care infuriat de atâtea răsturnări de proiecte în pragul înapătuiri, — își caută o nouă platformă în rândul și pe spinarea nemulțumirilor. Când acest zeu știe ce înseamnă a deține Internele, prezicerile pe cari le face zilnică Capșa prin căteșii ghiftuiți de belșug — le și vede îndeplinite! Pe cuziști îi are în mână: știe, că nemai fiind la Interne, ei nu vor mai putea primi noui scaune în Parlament; așteaptă acum înfrângerea Național Tărăniștilor, să și în groașe rândurile cu cei căzuți în disgrăția alegătorilor. Că nu vor fi ei toți pe sprinceană, fapt n'are importanță: se știe un minunat fabricant de genii și cum d. rului N. Lupu a putut face din copistul de bancă Madgearu, un aspirant al Ministerului de Finanțe, va reuși să croiască din atâtea sute, p-ăizece ministeriabili de care are nevoie noul partid. Dl Octavian Goga e un mare meșter și de aceia, credem

noi, că proiectarea înființării unui nou partid politic sub conducerea d. sale, ne pare cel viitor în a putea governa.

Simbolul mihalachist s'a destrămat sub atâtea spălături în opoziție, iar cuminenția manistă a dus pe bieții partizani la sapă de lemn!

Trăim alte vremuri, deci avem nevoie de alți idoli; ori mai priceput ca dl Goga, nu i om politic în toată înținderea României Mari. Național Tărăniștii presimt furtuna și și cărpesc rândurile cu ce pot, aruncând în fraze demagogice distrugerea actului dela 4 Ianuarie 1926, singura pistă care mocnind în umbră, e valorificată cu reclame în stil americanesc. Noroc că locuitorii țării aștia cunosc trecutul inculpatului, valoare care dacă ar intra în drepturi, n'ar întârzia să fie reclamată de prea multe moștenitoare și prea mulți moștenitori!

Dl Octavian Goga, ca pătit în de al de astea, știe mai bine ca oricine, adevărata valoare trambitată de Național Tărăniști și în momentul înfrângerii apropiate, deslănțuind furtuna va prinde pe cei naufragiați, aducându-i pe vasul său, cari fiind încă în larg, nu i se cunoaște culoarea.

Știe însă bine, că va fi șef de partid și viitorul apropiat nu ne va desmînți.

Rep.

Chestia municipiului

— Dl Inspector General Administrativ în anchetă. — Primarul refuză convocarea Consiliului. —

Dl Inspector General Administrativ Cristea, trimis de Ministerul de Interne pentru ancheta cu privire la dizolvarea municipiului se află de ieri în orașul nostru.

La orele 4 au fost invitați în trunul din birourile Primăriei dl Anghel, primarul, și toți șefii de servicii cu cari s'a întreținut până seara la orele 8.

Au fost cercetați în special dl Ing. Mureșanu, arhitectul Municipiului și dl Dărlă, șeful Economatului. La orele 8 au plecat pentru amănunte la Uzina Comunală.

Tot timpul cercetărilor, Primarul a avut o purtare puțin cuviincioasă față de dl Inspector General.

Acesta, când i a cerut de urgență convocarea Delegației permanente, a refuzat, zicând că nu se poate, intru cât nu va veni nimeni.

În consecință dl Cristea, a făcut personal convocarea către Consilieri, invitându-i pentru astăzi după amiază la orele 6.

Vom reveni cu amănunte.

Tineretul român la cariera de industrie și comerț

În satele noastre sunt mulți copii cari, după absolvă clasele obligate a școlii primare, în urma sărăciei părinților, se angajează ca lucratori sau ca servitori. Acești băieți nici când nu-și pot întemeia o existență care să le asigure viitorul, ci trăiesc în sărăcie și mizerie până se prăpădește familia întreagă.

Românii dela sate în stare materială bună, după absolvirea școlii primare, duc copii lor la orașe la școli secundare, ca să facă din ei funcționari. Dar dintre acești băieți, numai puțini absolvă cu succesul recerut școlile secundare, spre a putea trece la școlile superioare, ca să devină din ei oameni cu calificare profesională și astfel să poată ocupa poziții de valoare în viața practică. Cei mai mulți din acești băieți din școlile secundare, rămân fără carte, se aplică ca funcționari mici și duc o viață săracă, sunt totdeauna în mizerie și sărăcie și așa se înmulțește un proletariat semi-inteligent.

Atât aceștia precum și cei săraci ieșiți din școala primară, numai așa își pot crea un viitor sigur și independent, dacă imediat trec din școală la cariera meseriilor și a negustoriilor, ca de mici să învețe una din aceste profesii. Devenind apoi sodali și după împrejurări și câștig își pot începe meseriile lor. Prin calitățile lor naturale, diligența, capabilitate și onestitate pot să ajungă oameni de va-

loare cu un viitor sigur, pot crea fa mili și pot grijă de viitorul copiilor lor.

În orașul Timișoara sunt 4 (patru) cămine de elevi industriali și comerciali. Elevii din cămine sunt plasați la negustorii și meserii, seara umblă obligativ la școlile orașului, până când devin sodali. În cămine primesc întreaga întreținere stau sub controlă atât morală cât și igienică, sunt disciplinați, deci din partea cea mai mare ai acestor băieți, iese oameni de ordine, folositori societății și neamului.

Atragem atențiunea părinților că acum la sfârșitul anului școlar să aducă copii lor la Timișoara în căminele orașului, unde vor fi așezați și de unde vor fi plasați la diferite meserii și negustorii, căci așa pot grijă mai bine de viitorul copiilor lor, având acum să îngrijească numai de îmbrăcăminte. Informațiuni și deslușiri dă dl Nicolae Nicorescu, directorul Căminului No. 4, din suburbiul „Principele Carol”, (Josefin), Strada Gheorghe Pop de Băsești No. 22.

Timișoara, la 4 Iunie 1927.

Direcțiunea căminului de ucenici Nr. 4.

Citiți și răspândiți
„Tribuna Nouă!“

Cuvinte luminate

În numărul de ieri al ziarului nostru am publicat la loc de frunte sfaturile de îndrumare patriotice ale unui valoros luptător cu condeiul, ale dlui Ion Montani, vechiu, vrednic și de ceice îl cunosc mult prețuit ziarist. Prin chemarea sufletească cu care este dsa înzestrat, este în stare de a vedea cu mult mai limpede și mai bine lucrurile, decât mulți alți fruntași ai vieții noastre sociale, ajunși la situații gras răsplătite.

Nu ieste român din acest județ, care cetește ziare, să nu fi cetit arti colele de gazetă scrise de dl Montani. Cu toate acestea puțini sunt, cari îl cunosc, pentru că dsa a scris fără să semneze cele scrise, ba de multeori scria cuvinte înțelepte puse în gura celor care ar fi trebuit să le spună, dar nu le spusese. În felul acesta dsa a desvoltat o muncă neprihănită și îl doare văzând că ea nu a rodit, ba că a fost risipită pentru oameni nevrednici de a-ăta jertfă nobilă.

Ochiul ager al dlui Montani mai vede un lucru, pe cari și alții îl văd, dar nu au curajul să-l spună cu înțelepciune.

România Mare, tocmai pentru că e mare este pizmuită de mulți dușmani și vecini. Ea nu e destul de întărită în lăuntru, pentru a cuceri pentru totdeauna cinstirea ce i se cuvine în a fară. Această întărire în lăuntru a întârziat, din pricina că țara nu a avut după războiul partide de guvernământ pricepute, încât încercările făcute cu partidele noi au răpit mult timp, ce nu se poate recăștiga.

În astfel de împrejurări starea să nățății Regelui nostru iubit, îngrijorează pe orice bun român. Mai ales, când vedem că în loc de a se cuminti, fruntașii aleargă în fața poporului pentru a se înjosi unul pe altul răspândind desnađeje și amărăciune.

La noi în ținuturile de dincoace de Carpați abia acum începe a se înfripa o bună îndrumare în politica internă, căci cărturarii nu au cunoscut în deajuns trebuințele țării, nici viața politică a vechiului regat, care ca și țară mamă, e chemat a avea partea conducătoare în treburile obștești. Dacă cărturarii nu au cunoscut o, cu atât

mai puțin au putut o cunoaște poporul dela sate, — iar cărturarii noștri cari în loc de a ajuta o limpezire a lucrurilor, le învrăjesc și mai rău, fac un rău nespuse de mare țării, mai ales în vremea de îngrijorare, pricinuită de starea sănătății Regelui.

Indurerat de patimile urâte, cu cari au murdărit partidele de opoziție, luptele politice din țară, scumpul nostru Rege, pentru a arăta poporului drumul, ce are de urmat în aceste zile grele, a pus puterea cărmuirii țării în mâinile celui mai puternic partid politic; a Partidului Național Liberal.

Este acest lucru făcut sub ochii no tri, despre care toată lumea are cunoștință și mult ne doare sufletul văzând cum lăcustele politice ale partidelor așa poreclite „democratice“, nu înțeleg glasul vremii și voia Regelui, ci deslănțuie a-upra țării cel mai primejdios joc.

Acești oameni, cari nu au nimica sfânt și cari voiesc să transforme țara într-o moșie de arădat partidelor politice, nu înțeleg nici în emnătatea primăriei călduroase, ce a făcut o guvernului dlui I. I. C. Brătianu marii noștri aliați, Franța, Italia și Anglia, cari au binecuvântat prin glasul miniștrilor lor preșidenți și al afacerilor streine, venirea la cărmă a Partidului Național Liberal.

Facem o chemare călduroasă către toți cetățenii acestui județ, sfătuindu-i să nu se lase ademeniți de oameni nevrednici, pe cari nici țara, nici străinătatea nu i cunoaște — și să nu se lase momiți de făgăduelile lor fără cumpăt căci niciodată nu vor avea nici putere nici prilej ca să le îplinească.

Ne împlinim o datorie patriotică indemnând toată lumea să voteze listele Partidului Național-Liberal, cari poartă semnul:

I

căci numai atunci dau în aceste zile serioase dovada că-și iubesc țara.

Dumnezeu să lumineze mintea tuturor alegătorilor, îndreptându-le inimile către ceice voiesc bine țării și neamului!

Neamul românesc se găsește la o grea răspântie.

Votul vostru îi va hotărâ calea.

Nu uitați că dela Revoluția națională din 1848 până la înfăptuirea României Mari el a fost călăuzit pe drumurile istoriei de Partidul Național-Liberal

Alegători!

Votați lista candidaților Partidului Național-Liberal — pentru orașul și județul Arad:

Votați I linia dreaptă

La Cameră:

General A. Văitoianu
Dr. A. Groza, medic
Dr. Lazar M. (Chișine.), avocat
Xeni C. fost ministru
Dr. Ursu I., avocat
Episcopescu N., avocat
Pleş Gh., învățător
Dr. Iancu Adam, medic și agricultor
Verișan R., director de bancă.

La Senat:

Dr. medic A. Demian
Dr. Gh. Ciuhandu, asesor consistorial
Dr. medic Manolescu-Strunga, prof. universitar
Colegiul Consiliilor comunale: Dr. Sever Ispravnic
Colegiul Camerilor de Comerț: Dr. M. Mărcuș (Circ. Cluj)

INFORMAȚIUNI

* Onor. abonați din oraș ai ziarului „Tribuna Nouă“ sunt rugați să comunice de urgență Administrației noastre dacă primesc ziarul mai târziu de ora 8 dim., pentru a lua măsuri de îndreptare.

* Distinsul nostru colaborator dl profesor Lazăr Roșculeț (R. Oșcu) a plecat ieri dimineață la ora 6 la Paris, pentru câteva luni.

* Cărțile de alegători ale cetățenilor orașului Arad, se pot ridica de la biroul electoral (Palatul Tribunalului Arad, camera No. 51) în fiecare zi de la orele 9-13 și 15-18.

* Altă nedreptate și abuz. — Secretarul comunal Șt. Olariu, care a implinit 30 de zile suspendare din serviciu fără nici un motiv serios, a fost din nou suspendat sine die, prin bunăvoința Primarului.

A avut loc o consfătuire între dnl V. Brătianu, Ciuan, Raileanu și G. Antonescu, discutându-se stadiul în care se găsește lucrările de răscumpărare a căilor ferate particulare, din ținuturile alipite.

* Legea amnestiei. S'a decis că amnestia să se acorde printr-o lege care va fi votată de parlament în sesiunea Iulie. Consiliul de miniștri a hotărât ca proiectul de lege al amnestiei să fie întocmit de către ministerele de Justiție și Război.

Intre alții vor fi amnistiați și cei ce ispășesc și azi unele acte din timpul războaielor dela 1907.

* Eri au avut loc la herghelia statului dela Pața (Timișoara), mari curse de cai organizate de ministerul de domenii. S'au distribuit premii în bani și medalii.

* Administrația Financiară Arad desmente informațiile inexacte apărute în unele ziare și aduce la cunoștință generală, că lucrările Comisiunilor de apel sunt suspendate numai în zilele de 6, 7, 8, 9 și 10 Iulie 1928, din lipsa Dlor judecătorești, cari sunt ocupați cu lucrările electorale.

* Ministerul de Finanțe prelungește până la 30 August termenul înăuntrul căruia comercianții și industriașii să și poată viza registrele, plătiind diferența de taxe la filele întrebuintate după data de 1 Mai a. c. data punerii în aplicare a noii legi a timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice,

* O delegație a fabricanților de spirit s'a prezentat azi dimineața dlui Vintilă Brătianu pentru punerea în aplicare a legii spirituaselor și înființarea oficiului de vânzare a spiritului, care va pune capăt fraudelor ce se făceau până azi cu taxele asupra spiritului.

* În legătură cu avansările în armată a ofițerilor propuși pentru anul acesta, dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe a dispus, să se examineze toate disponibilitățile bugetare, pentru ca în limita lor să se poată face aceste avansări.

* Tribunalul Arad, secția tutelară aduce la cunoștința publicului interesat că informațiile relative la afaceri tutelare se dau numai în zilele de Luni și Vineri între orele 19-12.

* Șoferul Muha Adalbert din Arad, cartierul Moșozi, scâldându-se ieri în Mureș s'a înecat în dreptul podului C. F. R.

Cadavrul a fost pescuit puțin timp după nenorocire și transportat la morga orașului.

* Școala de Ucenici și Ucenice azi, 3 Iulie la ora 11 a. m. serbare de fine de an și expoziție.

Programul guvernului

— Cultura poporului —

Războiul pentru întregirea neamului a impus noui îndatoriri statului român.

Frații, despărțiți de atâta amar de ani trebuiau să se apropie să se cunoască, să se înțeleagă. Nu avem la îndemână nici un alt mijloc mai temeinic pentru unificarea suflului, decât cultura.

Pentru întărirea neamului și consolidarea statului, e nevoie de o limpede și hotărâtă politică a culturii.

Nu numai cărturarii și intelectualii dela orașe trebuie să fie pătrunși de însemnătatea acestei mari probleme. În deosebi marea masă a poporului, țărănimea și muncitorimea din toate unghiurile românismului, trebuie să se împărtășească diu binefacerile culturii.

Când Partidul Național Liberal credea din dorința sa de a înclina în dragostea sa pentru țărănime, a înfășurat cele două mari reforme — împroprietărea și votul obștesc — a înscris totodată în programul său și îndatorirea de a chezași și desăvârși opera democratică începută.

De problema culturală sunt legate două necesități politice imediate: 1.

garantarea menținerii și dezvoltării pașnice a așezămintelor democratice întemeiate de Partidul Național-Liberal; 2. năzuința firească pentru sporirea energiei naționale prin cultură, dându-se astfel tuturor fiilor acestei țări putința de a lua parte la viața nouă.

Nu mai prin cultură votul obștesc și democratizarea țării vor fi chezașuite, vor dobândi mereu viață nouă și vor da roadele așteptate, numai prin cultură țărănimea va isbui să smulgă din pământul cu care a fost înzestrată tot belșugul muncii sănătoase.

Nu-i de ajuns să pui la îndemână sateanului unelte și mașini agricole, să i dai pământ de muncă și arma votului obștesc, trebuie să i dai și învățătura folosinței acestor bunuri, să i luminezi mintea și să i îndrumezi strălucirile.

Nu mai prin cultură neamul nostru se va ridica la treapta de civilizație a celorlalte neamuri, și va merge mână în mână cu ele pe calea propășirii universale.

Iată pentru ce Partidul Național Liberal va lupta hotărât pentru biruina politicii sale culturale.

Votați I Votați

Politica financiară a Partidului Național-Liberal

— Buna gospodărie a banului public. — Dreptate în așezarea impozitelor

Politica financiară a partidului național-liberal se poate rezuma în două puncte: 1. Îndreptarea finanțelor Statului și 2. Revizuirea impozitelor.

Guvernul de ieri inaugurase o politică de cheltuieli nesăbuite și de favorizare a partizanilor. Risipă în banul public, dări nedrepte și taxe ilegale.

Mai mult decât oricând țara are astăzi nevoie de un partid politic serios care să vestejească o asemenea politică financiară nenorocită și să salveze reputația și creditul Statului român.

Partidul național-liberal va face, ca și în trecut o politică de bună gospodărie care va duce la ordonarea cheltuielilor Statului, la revizuirea dărilor și

așezarea lor pe temeiul dreptății, precum și la suprimarea taxelor ilegale.

Prin cheltuieli cumpătate și impuneri cumpătate, prin ordine și economie, printr-o chibzuită administrare a banului public, vom dobândi o îmbunătățire a stării financiare a Statului și deci o ușurare a impozitelor.

Partidul național-liberal, ca singurul partid de bună gospodărie financiară, va repara repede nedreptățile și greșelile săvârșite, și, întrebuintând banul contribuabilului numai pentru nevoile reale ale țării, va spori solidaritatea socială și va întări creditul Statului peste hotare.

Îndrăzneala unui candidat naționalist

Eri dimineață s'a prezentat în localul Prefecturii de județ, dl Apăteanu, candidat pe lista național țărăniștilor, dlui I. Vulpe, cerând să i se elibereze un permis de trecere pentru propaganda, ca să nu fie oprit de jandarmi la barierele orașului.

Dl Vulpe, îi răspunde că nu are nevoie de nici un permis.

Atunci dl Apăteanu, supărat, zice: „Noi avem nevoie mai degrabă de propagandă decât Dv., de oarece noi cu politica noastră, vom reveni asupra actului din 4 Ianuarie, aducând astfel liniște în țară“.

Chemând martori, sus numitul domn a repetat și în fața acestora afirmația de mai sus.

Cât despre cuvintele mai sus pomenite, insistăm și noi pe lângă autoritățile în drept — cari au și fost sesizate — pentru a pedepsi cum se cuvine pe acei ce aduc insulte țării și voinței Regale, infiltrând poporului idei subversive, ațărând spiritele liniștite ale cetățenilor pașnici, pentru a cerși un vot, înjosindu-se astfel în fața lor.

Primim următoarele:

Domnule Director, *)

În nr. 17 din 29 Mai a. c. al st. gazete a Dv. a fost inserat, că la școala normală de fete din Arad, a fost expusă pe lângă țesut, broderie și gospodărie și obiecte de desen și caligrafie.

Pentru stabilirea adevărului, cu onoare vă rog, să binevoiți a rectifica aceia inserare în sensul că obiecte de desen și caligrafie nu au fost expuse de loc, deoarece subsemnata din cauză de boală în anul acesta nu am putut face nici o oră extra-scolară, grație căroră am putut să obțin cu elevele mele cele văzute la expozițiile anilor anteriori.

Caetele și hărțile ce au fost la expoziție erau obiectele catedrei de română și geografie și nu ale mele.

Cele câteva vase pictate, au fost rezultatul unor încercări a elevelor mele, cari obiecte au fost expuse fără știrea mea, pentru aceasta le consider ca neexpuse.

În speranța că veți da loc acestei cereri, vă rog să primiți salutările mele distinse Arad, la 1 Iulie 19.7.

Pictor Eugenia Ch. Ispravnicu, maestra de desen și caligrafie.

*) Redacția nu răspunde.

—oo—

Ultima oră

Dimineața publică un interviu avut cu Burileanu guvernatorul Băncii Naționale, care anunță că sunt tratative în vederea unui împrumut englez. Se nădăjduiește că tratativele vor duce la un sfârșit mai ales că atât guvernul englez cât și grupurile financiare sunt pentru acordarea unui împrumut care să servească valorizării bogățiilor românești.

Un trimis al Băncii engleze la București a plecat cu cele mai favorabile referări.

Contrar tuturor svonurilor se afirmă că dl Vintilă Brătianu ministru de finanțe ar admite toate concesiile accesibile în acest scop.

Împrumutul va servi în primul rând stabilizării valutare și refacerii căilor de comunicație.

Intre dl ministru V. Brătianu și Banca Angliei sunt înțelegeri perfecte.

BUCUREȘTI. — Curtea de Casație a încetat cercetările contra lui Cristu care anul trecut a împuscat un student. S'a constatat că fapta este făcută din legitimă apărare.

BUCUREȘTI. — Eri noapte în Grecia și în Atena s'au înregistrat cutremure de pământ fără urmări mai grave.

BUCUREȘTI. — Comisiunile de impunere a suspendat funcționarea până după alegeri.

ARAD. Eri la orele 5:45 asupra orașului Arad, în urma unor călduri înăbușitoare a căzut o ploaie cu grindină de mărimea unor ouă mai mari ca cele de porumbel. Grindina a produs enorme stricăciuni: viile au fost complet distruse. În județ, vitele cari se aflau pe câmp au fost omorite și rănite. Pe străzi s'a produs o adevărată panică. Geamurile tuturor clădirilor cu fațada în spre vest, au fost sparte. Astfel primăria, prefectura palatul Acsev, se găsesc într'un hal de nedescris. Coperișul caselor mai slabe a fost distrus, grindina pătrunzând în poduri. Copii aflați pe stradă și la baie au fost răniți de bucațele mari de gheață. De mult nu s'a văzut un prăpad de proporțiile celui de ieri. Ordonanța dlui locot. Bălcești, trecând cu trăsura pe strada Eminescu, în timpul furtunei, căzând a fost călcat de trăsura și acum e în agonie. Trăsura s'a stricat complet, iar caii au luat o la goană. Astfaltul a fost acoperit de grindina care formase o pătură albă. Căderea grindinei a durat 15 minute.